

Chambre des Représentants

SESSION 1958-1959.

17 MARS 1959.

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention pour régler les conflits entre la loi nationale et la loi du domicile, conclue à La Haye, le 15 juin 1955.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES (1).
PAR M. PIERSON.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi soumis à la Chambre a pour objet l'approbation d'une Convention internationale en matière de droit international privé élaborée par la VIIe session de la Conférence de La Haye et conclue le 15 juin 1955.

La Convention du 15 juin 1955 a pour objet de trancher les conflits de lois qui surgissent entre États dont les uns préconisent l'application de la loi nationale et les autres celle du domicile. La solution apportée consiste à prescrire l'application de la loi du domicile.

L'article 5 de la Convention donne du domicile une définition qui ne correspond pas à celle admise en droit belge. Le domicile au sens de la Convention sera donc le lieu où une personne réside habituellement, à moins qu'il ne dépende de celui d'une autre personne ou du siège d'une autorité.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Kronacker.

A. — Membres : MM. d'Alcantara, Delwaide, De Schryver, Dewulf, Lefèvre (Th.), le Hodey, Parisis, Scheyven, Schot, Van Cauwelaert, Van Elslande, Willot. — Bohy, Buset, Fayat, Huysmans, Larock, Merlot, Pierson, Tielemans, Van Eynde. — Drèze, Van Glabbeke.

B. — Membres suppléants : MM. Bertrand, Cooreman, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Herbiet, Verhenne. — Dejardin, De Kinder, De Sweemer, Detiège, Housiaux. — Cooremans.

Voir :

63 (1958-1959) :

— N° 1 : Projet de loi.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1958-1959.

17 MAART 1959.

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het Verdrag tot regeling van de conflicten tussen de nationale wet en de wet van de woonplaats, afgesloten op 15 juni 1955, te 's-Gravenhage.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE ZAKEN (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER PIERSON.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het aan de Kamer voorgelegde ontwerp van wet beoogt de goedkeuring van een Internationaal Verdrag inzake internationaal privaatrecht, dat door de VIIe zitting van de Haagse Conferentie is uitgewerkt en op 5 juni 1955 is gesloten.

Het Verdrag van 15 juni 1955 wil de wetsconflicten regelen, die ontstaan tussen Staten waarvan de ene de toepassing van de nationale wet voorstaan, terwijl de andere aan de wet van de woonplaats de voorkeur geven. De gekozen oplossing schrijft voor, dat de wet van de woonplaats geldt.

Artikel 5 van het Verdrag geeft van de woonplaats een definitie, die van de in het Belgisch recht geldende omschrijving afwijkt. Onder woonplaats, in de zin van het Verdrag, wordt verstaan de plaats waar een persoon gewoonlijk verblijft, tenzij de woonplaats afhankelijk is van die van een andere persoon of van de zetel van een autoriteit.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Kronacker.

A. — Leden : de heren d'Alcantara, Delwaide, De Schryver, Dewulf, Lefèvre (Th.), le Hodey, Parisis, Scheyven, Schot, Van Cauwelaert, Van Elslande, Willot. — Bohy, Buset, Fayat, Huysmans, Larock, Merlot, Pierson, Tielemans, Van Eynde. — Drèze, Van Glabbeke.

B. — Plaatsvervangers : de heren Bertrand, Cooreman, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Herbiet, Verhenne. — Dejardin, De Kinder, De Sweemer, Detiège, Housiaux. — Cooremans.

Zie :

63 (1958-1959) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

Dans son avis, le Conseil d'Etat relève un manque de concordance entre la Convention et la loi uniforme annexée au Traité conclu entre la Belgique, le Grand-Duché de Luxembourg et les Pays-Bas, relatif au droit international privé et signé à La Haye le 11 mai 1951 — traité actuellement soumis au Sénat. La loi uniforme abandonne la qualification du domicile à la *lex fori*, alors que l'article 5 de la Convention soumise à l'assentiment de la Chambre donne du domicile la définition que nous avons citée ci-dessus.

Le Conseil d'Etat estime qu'il en résulte qu'un même litige serait ainsi exposé à recevoir des solutions différentes dans un des Etats de Benelux selon que le juge déterminerait la loi du domicile compétente en application de la loi uniforme ou de la Convention.

Après réexamen de l'objection, en sous-commission, il apparaît que la dualité de solutions redoutée par le Conseil d'Etat n'est pas à craindre. En effet, le juge devra nécessairement se fonder sur l'article 5 de la Convention pour déterminer la loi du domicile, puisque à l'égard des Etats signataires de la Convention la notion du domicile devra nécessairement être dégagée sur base de l'article 5 de la Convention et non suivant l'article 102 du Code civil auquel la Convention déroge.

Toutefois, votre Commission constate que notre droit interne contiendra, dès que les Chambres auront donné leur assentiment à la Convention, deux définitions du domicile : l'une valable à l'égard des ressortissants des Etats signataires de la Convention du 15 juin 1955 et équivalent à la résidence habituelle, l'autre valable entre belges ou pour les ressortissants des Etats non-signataires de la Convention du 15 juin 1955 et équivalent au principal établissement.

Votre Commission se demande si cette dualité n'est pas regrettable et s'il ne conviendrait pas d'unifier notre droit en substituant dans les articles 102 et suivants du Code civil la notion de « résidence habituelle » à celle de « siège du principal établissement ».

Le projet de loi a été adopté.

Le Rapporteur,
M.-A. PIERSON.

Le Président,
P. KRONACKER.

In zijn advies wijst de Raad van State op een gebrek aan overeenstemming tussen het Verdrag en de eenvormige wet, gevoegd bij het op 11 mei 1951 te 's Gravenhage ondertekende Verdrag tussen België, het Groothertogdom Luxemburg en Nederland betreffende het internationaal privaatrecht, verdrag dat momenteel bij de Senaat aangehangig is. Terwijl de eenvormige wet de qualificatie van de woonplaats aan de *lex fori* overlaat, bepaalt artikel 5 van het aan de Kamer ter goedkeuring voorgelegde Verdrag de woonplaats in de hierboven aangehaalde zin.

De Raad van State oordeelt dat, als gevolg hiervan, een zelfde geschil in een der Benelux-Staten verschillende oplossingen kan krijgen, naar gelang de rechter voor de vraag naar de wet van de woonplaats uitgaat van de eenvormige wet, dan wel van het Verdrag.

Na een nieuw onderzoek van dit bezwaar in de subcommissie, schijnt men de dualiteit van oplossingen waarover de Raad van State zich bezorgd maakt niet te moeten vrezen. De rechter zal immers noodzakelijk moeten uitgaan van artikel 5 van het Verdrag om de wet van de woonplaats te bepalen, aangezien het begrip woonplaats ten aanzien van de Staten die het Verdrag hebben ondertekend zal moeten gepreciseerd worden op grond van artikel 5 van het Verdrag, en niet van artikel 102 van het Burgerlijk Wetboek, waarvan het Verdrag afwijkt.

Uw Commissie constateert echter dat ons binnenlands recht, zodra de Kamers hun goedkeuring aan het Verdrag zullen hebben gehecht, twee bepalingen van de woonplaats zal bevatten : de ene geldt voor de onderhorigen van de Staten die het Verdrag van 15 juni 1955 hebben ondertekend en stemt overeen met de gewone verblijfplaats, de andere voor de Belgen onderling of voor de onderhorigen van de Staten die het Verdrag van 15 juni 1955 niet hebben ondertekend en stemt overeen met het hoofdverblijf.

Uw Commissie vraagt zich af of deze dualiteit niet te betreuren is en of ons recht niet eenvormig dient gemaakt door het begrip « plaats van het hoofdverblijf » in de artikelen 102 en volgende van het Burgerlijk Wetboek te vervangen door het begrip « gewone verblijfplaats ».

Het wetsontwerp werd goedgekeurd.

De Verslaggever,
M.-A. PIERSON.

De Voorzitter,
P. KRONACKER.